

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANO főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hírlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6

A magyar trón közeli betöltése foglalkoztatja az egész európai sajtót

Bethlen gróf magyar miniszterelnök római utjának célja
Hivatalos magyar cáfolat

— Az Estilap eredeti távirata —

Oltónak magyar királlyá való koronázása sokkal hamarabb megtörténhet, minsem gondolják,

mert Zita anyakirályné legutóbbi párisi látogatása alkalmával elosztatta Franciaország esetleges ellenvetéseit.

Mint látható tehát, Magyarország tönjéből az európai érdekű események kezd kerülni.

Mindenestre minden kombináció komolyságát alaposan kétségessé teszi a félhivatalos Magyar Távirati Iroda következő jelentése:

— Bethlen István gróf magyar miniszterelnök közeli római utazását a külföldi lapok a királykérdés megoldásával hozzák összefüggésbe. Ezzel szemben illetékes helyen megállapítják, hogy ezek a hírek teljesen légből kapottak.

A mexikói forradalom

A felkelők elfoglalták a fővárost

— Az Estilap eredeti távirata —

New-Yorki táviratok szerint egyre komolyabb hírek kerülnek nyilvánosságra a mexikói forradalomról. A nikaraguai liberálisok győzelmének hírére tudvalevőleg

az Egyesült-Államok egész Atlanti oceáni flottáját mozgósították.

Erre a hírre egészen váratlanul nagy reakció következett be és kiderült, hogy Nikaragua felkelői között Mexikó segítőcsapatai állanak.

Az évszázados háború az Észak és Dél között, amely hosszú ideig csak lappangott, most újult erővel tört ki. — Coolidge elnök a helyzetet annyira komolynak látja, hogy minden habozás nélkül Mexikót vádolja meg az események előidézésével. Kijelentette, hogy bizonyítékot szerzett be Mexikó magatartásáról és ennek az államnak a kormánya már 1926 augusztus óta nagymennyiségű fegyvert és lőszert küldött a nikaraguai forradalmároknak.

Az elnök állítása szerint Nikaragua forradalmi hadseregében mexikói tényleges és tartózkodó tisztek is harcolnak.

A felfordulást beteőzi az, hogy magában

Északmexikóban is kitört a forradalom.

A katolikusok Cuerta tábornok és Cersa szolgálati őrnagy fővezérsege alatt felkelés szítanak, hogy Calles elnöknek uralmát megdönt-

sék. Az első meglepetés pillanatában sikerült is nekik Caceteles városát elfoglalni.

A mexikói forradalomról legutóbbi távirataink a következők: Newyork: A mexikói forradalom nagyon komolynak látszik. Hír szerint Garza, aki az Egyesült-Államokban pénzt gyűjtött, már

kikáltatta magát Mexikó köztársasági elnökének.

Legközelebb átkel a határon is, mert biztosította magának Arseaga tábornok segítségét, akinek Oaxaca államban elegendő katonaság áll rendelkezésére.

A forradalmi csapatok itt is lelkesen csatlakoztak Carzához akinek a legerősebb támogatója Diaz mexikói püspök, akit Calles elfogatott. Ugyanekkor tartóztatták az Associated Press mexikói tudósítóját, mert a püspöktől interjút kért. Az Egyesült Államok követi erősen tiltakozott a letartóztatás ellen.

Newyork: A legutóbbi táviratok szerint Carza, aki mindössze csak 28 esztendősen és már is forradalmi hős, átkelt a határon. Proklamálta a forradalmat. Főhadiszállásán bevárja Arseaga tábornok csapatait. Diaz püspököt a köztársasági elnök Cubába száműzte, kivéve letartóztatták 5 érseket és püspököket, akiknek sorsáról eddig még nem érkezett semmiféle értesítés. Az elfogott hírlapírók azonban szabadlábra helyezték.

Visumot

utlevélre

458 a Hegedűs Hírlapirodába hírien

A vita hevében néha a legfelgyelmesebb és legmérsékeltőbb szónok is elszója magát.

Csakis így érthetjük meg Dragomir Vasziliev tanácsos úrnak a városi tanács legutóbbi ülésén elkövetett elszólását. A tanácsos úr szerint Nagyváradon százezer idegen van, ezeket kell kitelepíteni a városból,

Nem vitatkozunk a számokról, hiszen ha a tanácsos úr nem tévedt volna, ő maga is idegennek számítana, minthogy legfeljebb százezer lakosa van ennek a városnak, amelyet a tanácsos úr képvisel. Ennél fogva őt is át kellene tenni a határon. De minden tévedésen felül szeretnénk, ha már egyszer végleg elszóknának attól, hogy teljes jogú román állampolgárokat idegeneknek tekintsenek. Az idegen szóhoz annyi gyűlölet, megaláztatás és igazságtalanság fűződik, hogy még a vita hevében sem szabad az indulatokat felidézni.

Nem idegen az, aki román állampolgár, bármilyen vallása, nemzetisége, anyanyelve. Nem idegen az, aki a közös haza jó, vagy rossz sorsában osztozik és részt akar venni minden állampolgári jogban és kötelességben. Nem idegen az, akinek munkája, vagyona, produktivitása hozzájárul ennek az országnak és ennek a városnak boldogulásához. Azok, akiket Dragomir tanácsos úr képvisel, ép olyan kiugrástalanul jó állampolgárok, mint ő maga és ha ezeket az állampolgárokat megosztanák szülőföldjük, vagy házi tűzhelyük melegétől, éppen olyan igazságtalanság érné őket, mintha a tanácsos urat tennék át a határon.

Vannak külföldi szakmunkások, ez kétségtelen. De minden esztendőben szigorú ellenőrzésen mennek keresztül és egyetlen egyet sem tűrnek meg nálunk tovább, mint a törvény megengedi. Neveljen Dragomir direktor úr, aki egyszersmint az ipariskola igazgatója, minél gyorsabban megfelelő számú, megbízható szakmunkást, nyelvi és nemzetiségi különbség nélkül, román állampolgárok gyermekeiből, mi magunk is követelni fogjuk a felesleges és nélkülözhető külföldiek eltávolítását.

Londonból jelentik: Bethlen István gróf magyar miniszterelnök római utazásának híre az angol sajtóban élénk érdeklődést keltett.

A Manchester Guardian ebben az utazásban bizonyítékát látja annak, hogy Magyarország szívesebben veszi a fiumei kikötőt, mint a Jugoszlávia által felajánlott Spalatot.

A Westminster Gazette fantasztikumként közli, hogy Rómában magyar dinasztikus kérdések is szöbakerülnek. Bethlen jelöltje Albrecht főherceg, aki egy olasz királyi hercegnővel házasodnék össze, miáltal

Olaszország megszilárdulna Európában és izolálná Jugoszláviát a kisantantól.

A párisi lapok is foglalkoznak az idevágó kombinációkkal. A L'Information ezt írja:

A magyar kereskedelemnek Fiuméba való irányításáról lesz szó Bethlen gróf magyar miniszterelnök római tanácskozásán.

A Paris-Midi viszont azt írja, hogy Bethlen olyan szerződést akar kötni Olaszországgal, amely az albán szerződéshez hasonlít. Esetleg tárgyalni fognak

a magyar trón betöltéséről és ezzel kapcsolatban József főherceg személyéről is.

A jugoszláv sajtó szintén élénken kommentálja Bethlen István gróf római útját. A jugoszláv külügyminisztérium lapja, a Vreme három pontba foglalja az eldöntésre váró kérdéseket:

1. A királykérdés megoldása.
2. Magyar király — Albrecht lesz, felesége pedig Elena román hercegnő.
3. Megoldják a magyar szabad kikötői zóna kérdését.

A zágrábi Obzor azt írja, hogy Bethlen római utazásának célja: a fiumei kikötő kérdése és az olaszok hajandók is Fiumében egy szabad zónát átengedni Magyarországnak. Végül azt állítja az Obzor, hogy

Bethlen megkéri Albrecht főherceg számára az olasz király második leányára kezét.

Ezzel szemben a Newyork Herald párisi kiadása azt jelenti Bécsből, hogy

Január 22.

**Bokor
Judit**cseffo-
művész

a Kath. Körben

Jegyek a Hegedűs Kirápirodában

**Mire költi Briand
a Nobel-békedíjat?**

Párisból írják: A Nobel-alapítvány békedíja, amelynek egy részét Briand külügyminiszter kapta meg, körülbelül 5000 dollárral fogja a francia kincstár gazdagítani. Ennyi adót kell ugyanis Briandnak a Nobel-díj után fizetnie. Még mindig megmarad azért neki 11 ezer dollárja és ezt — barátai szerint — arra akarja használni, hogy juhokat és sertéseket vásárol cochereli majorsága számára. — Egyébként egy új melléképületet is akar itt felállítani.

Briand-t általában jómódu embernek tartják, azonban semmi esetre sem sorozható a gazdag emberek közé. A háború előtt átlag 10–20.000 dollárt tett ki évi keresete, amely ügyvédi működésének gyümölcse volt, most azonban mint külügyminiszter csak 3200 dollárt keres évenként. Mindamellett sok pénzt megtakarít fizetéséből és ezt aztán cochereli majorságára fordítja. Azt akarja, hogy öreg napjaiban itt húzódhassék meg kedvenc sportjának, a halászatnak élve. Érdekes, hogy Briand, aki Párisban nagyon szeret jól élni, otthon a lehető legszerényebben él. Igen egyszerű ebédeket és vacsorákat eszik. Ezt részben orvosai ajánlata teszi. Egészségi szempontokból azután most már Párisban sem táplálkozik olyan bőségesen, mint azelőtt szokta. Két alkalommal azonban mégis kirugott a hámból az utóbbi időben. Egyszer, mikor Stresemannal együtt Thoiry-ban villásreggelizett és egyszer, amikor a spanyol követet látta vendégül a Quai D'Orsay-n. Egyébként Briand a tizenhatodik francia államfő, aki a Nobel-díjat megnyerte.

CSodás szereplők**Á**lombeli lovagok**K**atonatisztek**Ó**h mily szépek

és

Kitüntetett szépségek**A** legragyogóbb filmben**L**áthatók e héten**A** Heyman-szinkörben**P**áratlan beállításban.**Miért mondott le Erdélyi Szevér
az állandó választmányi tagságáról?****Tulbure polgármester és Erdélyi Szevér dr nyilatkozata**

A városi tanács hétfő délutáni ülésén, amint lapunk más helyén közöljük, dr Erdélyi Szevér városi tanácsos lemondott állásáról és ezzel a városi ügyek és különösen az üzemek vezetésében váratlan helyzetet teremtett.

Dr Erdélyi Szevér, aki a városi tanács egyik legszorgalmasabb tagja, hivatalbalépésének első pillanatától kezdve lelkiismeretesen megfelelt hivatásának és így lemondása komoly veszteséget jelent.

A lemondással kapcsolatban egyébként kérdést intéztünk Tulbure György polgármesterhez, aki a következőket mondotta:

— Végtelenül sajnálom dr Erdélyi Szevér távozását az állandó bizottságból, amelynek egyik legértékesebb tagja. A városi tanács tegnapi ülése bizalmat szavazott dr Erdélyi Szevérnek és igyekszik őt maradásra bírni. Lehet, hogy ennek a határozatnak meg lesz a fogantatja és dr Erdélyi visszavonja lemondását. Amennyiben azonban megmaradna elhatározása mellett, úgy kénytelenek leszünk helyét még a mai ülésen betölteni.

Dr Erdélyi Szevér kérdésünkre a következő nyilatkozatot tette:

— Lemondásomat megindokoltam a tanács ülésén. Amikor én otthagytam havi ötven ezer lejes ügyvédi jövedelmeimet, elfoglaltam állásomat a városnál, elsősorban az a megfontolás vezetett, hogy mint a város szülötte, szolgálatot tessek. Nem kerestem ezt a hivatalt, még kevésbé a tizenötezer lejes sokat felhánytorogott jövedelmet. Amennyiben

Bota tanácsos úr és azok, akik tegnap olyan élesen támadták a delegátia permanentet, csaknem az egyéni becsület határait érintették, egy pillanatig sem voltam hajlandó állásomat, — (amely, akárhogy is vesszük, tiszteletbeli és főleg bi-

zalmi állás) — továbbra is megtartani.

— Lemondásomat változtatlanul fenntartom és a nálam lévő ügyeket

azonnal átadom utódomnak, amint arra felszólítanak.

**Megint vizsgáznuk kell
a bírósági tisztviselőknek**

Alig néhány hete, — december 6-án — vizsgáztatták Váradon az államnyelvű azokat a bírósági tisztviselőket, akik az eddigi nyelvvizsgákon nem feleltek meg, ma pedig már újabb vizsga letételére

kötelezték őket. A nagyváradi Tábla területén működő bírósági tisztviselők közül mindazok, akik a decemberi vizsgán elbuktak, január 29-én fognak újra vizsgázn.

Egészséges férj — beteg feleség**Hozzászólás az Estilap cikkéhez**

„Felbontható-e a házasság, ha a feleségről kitud, hogy verbajos” címmel az Estilapban megjelent közlemény élénk visszhangot keltett. Tegnap az eset szenvedő hőse, a férj nyilatkozott lapunk hasábjain, ma pedig egy olvasónk szól hozzá a közérdekű kérdéshez. A levelet, amely ma szerkesztőségünkhez érkezett, érdekességére való tekintettel, egész terjedelmében közöljük:

Igen tisztelt Szereksztő úr!

Olvastam az Estilapnak a verbajos feleségről írt cikkét és olvastam az érdekelt férj nyilatkozatát is. Nagyon helyesnek tartom, hogy az Estilap fölvetette a nyilvánosság előtt a kérdést, mert az szerintem is túlnő az aktuális házasság keretein. Nagyon komoly, szociális érdekű problémával állunk szemben, amelynek súlypontja nem annyira a jogi, mint inkább az érzelmi vonatkozásokon nyugszik. Kiindulok abból a tényből, hogy

a verbaj kérdését ma még úgy a társadalom, mint maguk az egyének is, bizonyos elfogultsággal kezelik.

Ez az elfogultság sok tekintetben

érthető, egy szociológiai probléma megoldásánál azonban semmi esetre sem játszhat közre. Elvégre minden egészséges embernél érthető, sőt természetes is, ha animozitással viseltetik minden betegség és minden beteg ember iránt, ennek az animozitásnak azonban az illető betegség veszedelmével arányosnak kell lennie. Sokat mondják manapság, hogy a „verbaj nem szégyen”. Ezzel szemben, igenis tény, hogy a közfelfogás szerint

a verbaj még ma is szégyen, valahogy olyan szégyen, mint mondjuk a — törvénytelen anyaság.

Tudatosan említettük együtt ezt a két botránykőként szereplő állapotot, mert mindkettőnek az elítélését székszuális életünknek ugyanaz a korlátoltsága magyarázza meg.

Az esetben szereplő férj álláspontját tehát elsősorban ez az uralkodó érzelmi momentum befolyásolhatta akkor, amikor beteg asszonyával szemben előbb a bíróság, majd a közvélemény előtt keresett védelmet. De véleményem szerint még

sokkal inkább befolyásolta őt egy másik — nem kevésbé fontos — momentum és pedig az, hogy nem szerette a feleségét,

vagy legalább nem szerette őt annyira, hogy a szerelmével még a betegsége iránt érzett animozitást is legyőzze.

Nem vagyok orvos, de tudom, hogy a verbaj nagyon jól gyógyítható betegség. Ha tehát a férj szereti a feleségét, akkor kitart mellette, a betegsége ellenére is és megvárja, amíg az — egy-két év alatt — újra a felesége lehet. Ha meg nem szereti, akkor a probléma semmivel sem súlyosabb, mint annak a sok-sok más házasságnak, a problémája, amelyben a férj vagy a feleség szerencsétlenné érzi magát és mégsem tud elválni.

Nem jogászti töprengés, csak egy kis őszinteség kell a problémára megfontoláshoz. B. K.

Megtanulhat charlestonozni**két óra alatt a Dorian-Filmszínházban****Tanárok:**

Lily Damila és Jolanda Dragos és Péter Sarlres
a filmben a színpadon

Szinre kerül**A 13-as bérkocsi****8 felvonásban****Kertész Mihály rendezésében**

Még egyszer: erdélyi irodalom

A marosvécsi Helikon váradi estélye elé

Tisztelettel fogadjuk azt a néhány férfit, akik pénteken este Nagyvárad közönsége elé áll és a jólkiforrott előlételek gunypillantásainak keresztütlésében a lelkekbe harsogja, hogy a marosvécsi Helikon nem szüreti mulatság, nem füzértáncos kultúra, nem az elefántcsatoronybarmászás önhittsége, hanem hus-vér valóság, teremő hit és élni-akadás. Mert azon túl, hogy kinyilatkoztatja életét, amelyre hívták a marosvölgyi ősi Kemény-kastélyban a múlt ősznek egy történelmi napján, szimbolizálai fogja a Helikon nagyvárad estélye az: is, hogy a valóság — valóság, ha megannyi komoly kritikai szó a látszat világába akarja is utalni azt, ami előttünk született, ami él és fejlődik, mert ez a rendeltetés: az erdélyi irodalmat.

Evek óta van vita bőségesen körül a — mondjuk egyelőre — fogalom körül. Majd azt, hogy van, majd meg azt halljuk, hogy nincs erdélyi irodalom és míg az első álláspont hívei büszkén mutatnak dokumentumként arra az elég tekintélyes könyvhalmazra, amely az imperiumváltozás óta Erdély nyomdájából kikerült, addig a másik, az ellenkező véleményen levők szintén nem kicsi száma, nemcsak a meglétét, de még a létjogosultságát is tagadja az erdélyi irodalomnak. Az első felfogás kicsucosodott Fabér Gézának egy minapi vezércikkében, amely nem kevesebbet állít, mint azt, hogy az erdélyi irodalom létének e nyolcadik évében már külön alkotáásokat mutat fel, mint a jelenkori Magyarország irodalma, míg Bárdos László, egy újví körinterjúban kijelenti, hogy erdélyi irodalom nincs és nem is lehet.

Ha a minden művészetre vonatkozatható és szinte már banális elméletből indulunk ki, akkor látjuk, hogy a művészi teremtés determináló előfeltételei: a faj, a környezet és az időpont, némileg mindenkor mások voltak Erdélyben, mint a szoros értelemben vett Magyarországon. Mert, ha a magyarországi és az erdélyi magyar egyazon magasabb eszmeközösség hitében éltek is, ha lelki adottságaikat illetően nem is volt nagyobb különbség, viszont lehetetlen el nem ismerni, hogy a másik két tényező: a környezet és az időpont erősen befolyásolta mindenkör a két terület szellemiségének fejlődését. Tudjuk, hogy még a mindig egyazon uralom alatt, de különböző egyéni karakterű területeken élő nép is az életmódnak, a szokásoknak, a szellemi megnyilatkozásoknak milyen sokféleségét tudja felmutatni. A legmagasabbrendű irodalmak közül elég a provençai francia Mistral-t szembeállítani a bretagne-i francia Chateaubriand-nal: a különbözőség szembeszökő. Mennyire érthető és természetes hát akkor — amikor magyarok más és más politikai fennhatóság alá kerültek és ott élni akarnak — transzylvaniszmusról beszélni, ama erdélyiségről, amelyre oly gyakran hivatkoznak az erdélyi írók. A „transzszilván” szellemről, — amely megvan századok óta, anélkül, hogy bármikor is ellenkezésbe jutott volna az egyetemes magyarság eszmer közösségével, sőt éppen ellenkezőleg

sokszor ékessége volt ennek, amint disze volt az elfogulatlan, a vallási és nemzeti gyűlölet nem ismerő Erdély egész Európának, ugyanakkor, amikor valóság és nemzetek egymás „farkasai” voltak Európaszerte. És ha évszázadokon át a politikai körülmények a korok és a fajnak a vitalitása — mintegy történelmi hivatásuknak megfelelően — kitermelték azt a „transzszilván” szellemet, amely például a Törvények Szelleméről elnevezett bordeaux-i utcán járó erdélyi magyarnak büszkeség-reakcióképpen a tordai Vallásszabadság-teret revelálhatja, akkor — ugyancsak történelmi hivatásának megfelelően miért ne élhessen és alkotasson szépet és nagyot az az erdélyi szellem, amelynek új életre-támadását elvégre azok a körülmények determinálják, amelyek közé az erdélyi magyarság nyolc évvel ezelőtt került és amelyek lényegesen különböznek a

más országokban élő magyarok életviszonyaitól?

Más kérdés aztán: mennyire sikerült az 1919 óta fellépett erdélyi íróknak művészien kifejezésre juttatniok ezt a „transzszilván” szellemet, amely idők során Bocskai Istvánban, Bethlen Gáborban, Lórántffy Zsuzsannában, Péchi Simon kancellárban, Dávid Ferencben, aztán a két Bolyaiban, báró Kemény Zsigmondban és még jó néhány másban és a skótokkal felérő székek népballadákban századokra kiragyogó fénnel testet öltött. Meg a Cenk-árnyékát, amit Brassó ódon terére vet, Kolozsvár keskeny utcáit, ahol minden ház, minden kö: történelem, amelyek álmoss főtere a katedrálissal, halott spanyol városok képét eleve-níti meg, melyekben sohasem járunk; a száz vidékek apró templomait, melyeknek faláról nyolcszáz esztendő néz le reánk; Mádé-falvát, melynek „bus nótája” rég

Dr Adorján Emil cladta a Dorian-film érdekelttségét

Közgazdasági körökben már hetek óta beszélnek, hogy dr Adorján Emil, a Dorian-Filmszínház r.-t. egyik megalapítója és igazgatóságának elnöke megvált a Dorian film részvénytársaságtól. Most, szombaton ez a hír hivatalos megerősítést nyert. Ekkor tartotta meg ugyanis a Dorian film részvénytársaság évi közgyűlését, amelyen dr Adorján Emil elnökolt; a részvényesek sorában ott voltak gróf Kolovrat Sándor és dr Sternberg Mór, bécsei igazgatósági tagok is.

Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésének meghallgatása és a zárszámadások előterjesztése után a közgyűlés megadta a felmentvényt a vezetőségnek és ezek után dr Adorján Emil bejelentette, hogy ő, mint a csoportjához tartozó urak az igazgatósági és a felügyelő bizottsági tagságukról lemondanak. A közgyűlés ezek után új igazgatóságot választott.

Az alig tíz percig tartó és sima formalitások közt lefolyt közgyűlés után.

kérdést intéztünk dr Adorján Emilhez,

mi az oka annak, hogy a Dorian film érdekelttségétől meg-

vált? Azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a Sascha film bécsei vállalatával közösen létesített vállalkozásnak két része volt: a filmkölcsonzési és a mozgószínházi. Most, hogy a Saschánál gyökeres személyi változások történtek és az eddigi vezetőség helyett más igazgatóság került a Sascha élére, barátságos tárgyalások eredményeképpen megállapodtak, hogy a filmkölcsonzési ágat teljesen a Sascha veszi át, ezzel szemben a mozgószínházi érdekelttség, amelyhez ez idő szerint öt mozgószínház tartozik, köztük a bukaresti Capitol és a nagyváradai Dorian filmszínház is, a Fekete-Sas részvénytársaság érdekelttségében marad. Ezért adta el részvénytárgyát a Saschának, amely vételár lehetővé teszi a mozgószínházi érdekelttség további kiterjesztését.

Egyébként dr Adorján Emil, aki az Erdélyi Filmszindikátusnak tiszteletbeli elnöke, megtartotta az „Oceán film”-nél való érdekelttségét. Az Oceán film nem tömegfilmmel dolgozik, hanem évenként 5-6 super exclusiv filmet szerez meg, amelyeket elsősorban saját mozgószínházában mutat be.

elhangzott, de újra meg újra sokszor fel fog csendülni még; a román falvakat a hegyoldalon minden pitoreszk szépségükkel; és Tordát és Torockót és Dévát és a Marost és az Oltot és Hargitát és a Szamos völgyét és a testvéri együttélésre rendelt három nemzetet — egyszóval mindent, ami Erdély lelkét jelenti, megáljuk-e a mai erdélyi írók műveiben, mint ahogyan a modern legenda Meili-nus grófja, ha bűvös tükrebe néz, látja, mit gondolnak és mit tesznek a környezetében élők?

Azok az írók, akik saját hitvallásuk szerint Erdély lelkét akarják adni, akik tehát az erdélyi irodalom mai kitevői, azok, mint láttuk, olyan határozottan állítják, hogy ők a „transzszilván” szellem abszolút művészkezü anyagbaöntői, hogy az már egészségtelen túlzásnak is nevezhető. A kritikának ez az enyhén-kezelése, sőt sokszor hiánya azt okozta, hogy az erdélyiség jegyében győzhettek, beérkezettek olyan írók, akiknek tehetségtelenségét vagy kiskalkbérét még a „transzylvaniszmus redi-vivus” fiatal volta sem menti, viszont valószínű, hogy a komoly művelt, erdélyi magyar közönség talán éppen ezektől a látkól nem láthatta az igazi erdőt, — Erdélyt, amelynek bükkvadonja, fenyőrengetege elemi erővel zug Makka Sándor regényében, Bartalis János és Arily Lajos verseiben, Nyíró József novelláiban, — hogy csak keveset ragadjunk ki a valóban kiválók névsorából. Igaz, az erdélyi irodalomnak még nincsenek Móricz Zsigmondjai és Babits Mihályai, de ha gyermekcipőben jár is, azért nem kevésbé megbecsülést igényel, féltő szeretetet kíván és főleg elismerést kívánhat azért, ami maradandót gyerektől alkotott.

A népek, világörselek, osztályok és világnézetek mai harcában Erdély magyar értelmiségének kár volna skolasztikus módon azon vitázni: van-e erdélyi irodalom? Erdélyi irodalom, tehát ez a magyar irodalom, az a pálmá, amely Erdély televényföldjéből az új politikai elhelyezkedés súlya alatt természetesen kinőtt, igenis itt van előttünk és edes nemes gyümölcseit igér. És azért ez a irodalura nem kevésbé magyar, mint Budapest, Kassa, Szeged vagy más magyar szellemi emporium művészi termése s az egyetemes magyar történetében szerves rész kell, hogy legyen éppen úgy, mint a nem-magyar szuverénitás alatt élő magyarság minden szellemi kiteljesedése. Éppen úgy, amint a centráliszt francia irodalom édesgyermekként dőlgeti a canadai milieu s canadai francia lélek zsenális rajzolójának, Louis Hémon-nak „Maria Chapdelain”-jét, anélkül, hogy a canadai francia irodalom létét — mert hiszen megvan! — kétségbe vonná; éppen úgy, amint a német irodalom komolyan számmon tartja három határon túlról a német szellemiség kincsesházába került bánati sváb író: Müller Gutenbrunn-t, — éppen így észre kell vennie a magyar irodalom-történetírásnak azt az irodalmat, amely magyar és erdélyi egyszerűsággal. Ha ezt demonstrálja az egymás és a népek igaz megértése jegyében alakult marosvécsi Helikon, akkor köszöntsük tisztelettel és hallgassuk megértéssel, amikor e város falai közt szerényen felcsendül mesterdalnokainak éneke.

(E. L.)

Apolló mozgó

Ma, szerdán mutatja be GLORIA SWANSON-nal a főszerepben

a Palm-Beachi botrányt,

mely 7 felvonáson keresztül bőven adja vissza azt a világ-szóó botrányt, amely Palm Beachben, az amerikaiak kedvenc fűdőlőhelyén a közelmúltban történt amelyről a nagy világujságok heteken át hasábkon keresztül írtak.

Színház

Heti műsor

Szerda este 8 órakor: Hajtódászat, operett újdonság negyedszer. C bérlet. Sorozat szám 18.

Csütörtök: Mienk az éjszaka, újdonság. Bemutató, A bérlet. Sorozat szám 19.

Péntek este 8 órakor: Hajtódászat, B bérlet. Sorozat sz. 20.

Szombat délután fél 4-kor: Marica grófnő, operett, mérsékelt helyárral. Sorozat szám 21.

Szombat este 8 órakor: Mienk az éjszaka, újdonság másodszor. C bérlet. Sorozat szám 22.

Vasárnap délután fél 3-kor: Párisi kirakat, operett újdonság. Mérsékelt helyárral. Sorozat szám 23.

Vasárnap délután fél 6-kor: Szeretek egy színésznőt, vigjáték újdonság, mérsékelt helyárral. Sorozat szám 24.

Vasárnap este fél 9-kor: Dolly operett, új szereplőkkel, Mende Klári felléptével. Sorozat sz. 25.

— Ujabb bérletet is lehet váltani. A színház igazgatóságához több oldalról megkeresés érkezett, hogy az általános bérlet során kimaradt helyekre a színudény végéig érvényes új bérletet nyisson. A megkeresések folytán az igazgatóság meghirdeti ez új bérletet, amely tehát a színudény végéig tart és az általános bérletből kimaradt helyekre szól. Az új bérlet feltételei a színház titkári hivatalában tudhatók meg, ahol a bérletek délelőtt 10—11-ig és délután 4—6 óráig ki is válthatók. Az igazgatóság ez új bérlethirdetést a közönség figyelmébe ajánlja.

— Felhívás a bérlelőkhöz. Az igazgatóság fölkéri az i. t. bérlelőket, hogy a már esedékessé vált bérleti összegeket a színház titkári irodájában délelőtt 10-től 11-ig és délután 4-től 6 óráig befizetni szíveskedjenek.

— Mienk az éjszaka. A francia színmű irodalom egyik legújabb kiváló terméke a „Mienk az éjszaka”, mely egy rendkívül érdekes problémát ölel fel, igen hatásos kidolgozásban és csupa színeszerűséggel. A darabot Bíró Lajos, a kiváló drámai író ültette át a mi viszonyaink közé. A Mienk az éjszaka premierje csütörtök este lesz.

— Ma este Hajtódászat. Ma, szerda este a nagy érdeklődéssel fogadott Hajtódászat, ez a pompás Martos-Husza operett újdonság kerül színre C bérletben.

— A holnapi premier. Társulatunk drámai személyezete holnap, csütörtök este mutatja be a Mienk az éjszaka című francia színművet, melyet Bíró Lajos ültetett át magyarba. Társulatunk nagy ambícióval készül a mai premierre s az eddigi próbákból ítélve az előadás mindenképpen stílusos lesz. A darab főszerepeit Petróczy Aliz, Gaál Piri, K. Szűcs Jenő, Horváth, Tóth, Kornai, Tompos Sós és Bánász játsszák. A holnapi premier A bérletben megy.

Heyman szinkör

Szerda: Lányok az éjszakában. Norma Shearer.

Csütörtök: Csakó és Kalap. Harry Liedtke, Olga Tshechowa. Slágersorozat 6.

A HÉT PÚPOS TORNIA

KALANDOS REGÉNY

Írta: JESUS DE ARAGON

Spanyolból fordította: BALOGH BARNA

(18)

— Nem, kedves uram, nem vagyok örült!... — kiáltotta a szemüveges férfi s hevesen talpra ugrott. — Egyszersmind azt is tudomására hozom, hogy hasztalan beszél suttogó hangon, minden szavát meg fogom hallani. — Majd melodramába illő hangon hozzátette:

— Én még a föld méhéből feltörő morajlásokat is meghallom!...

Az újságíró nyugtalankodni kezdett:

— Legyen szíves közölje velünk látogatása célját...

A különös látogató hatalmas füstkarikákat fújt maga elé a levegőbe.

— Én a fáradhatatlan utazó vagyok...

— Ezt már tudjuk. Hát aztán?

— Bejártam a világot; krajcár nélkül, gyalogszerrel. Hajóztam az összes tengereken s repültem a kék étheren át. Már csak a föld tűzközpontját kell meglátogatnom, ahol a szalmaderek élnek.

Ugatásszerű, harsogó kacajra fakadt, mintha nagyon szellemes dolgot mondott volna.

— De meg fogom látogatni! Ott találok meg fáradozásaim jutalmát. Anyagi eszközök fölött, sajnos, még nem rendelkezem...

— Ahá, valami zsaroló szélhámos... — suttogta Bazilius maga elé.

Az idegen dühösen nézett rá:

— Nem, kérem, nem vagyok szélhámos! Tiszteletreméltó férfi vagyok. Ismétlem, mindent hallok, még a gondolatot is. De folytatom. Utazásaim közben nem közönséges ismeretekre tettem szert. Évekig éltem Bolíviában a tahuanao-indiánok között; tökéletesen ismerem szokásaikat s nyelvüket.

— Talán cikket akar írni uti kalandjairól? Rendben van. Majd beszéllek a főszerkesztővel s ő rövidesen értesíteni fogja önt.

— Szó sincs róla. Nem vagyok íróember. Azért jöttem, hogy eladjam önöknek vagy újságjuknak a tahuanao-indián ábécét.

— Ugyan mire lenne jó nekünk az ön ábécéje?

A kékszemüveges úr meggyújtotta kialudt pipáját s mint aki előre meg van győződve a hatásról, lassu, határozott hangon válaszolt:

— Arra, hogy elolvassák veie a Luciente-utcai rablásnál talált rejtélyes papírlapot...

Bazilius s az újságíró szinte egyazon pillanatban ugrott talpra.

— Mit mondott?

— Azt, hogyha száz pezétát adnak, pár perc múlva ábécém segítségével saját maguk fordíthat-

ják le a titokzatos cédula jelentését.

Bazilius szája, nagy felindulásában, idegesen kezdett rángatózni. Karomfogta az újságíró s egy sarokba vonta.

— Azt hiszem, hogy ez a különös alak igazat beszél. Meg kell adnunk azt a pár pezétát.

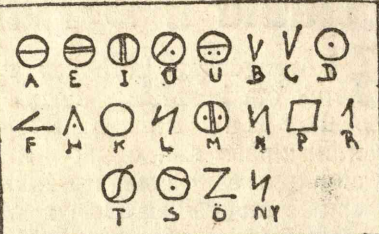
Majd a füléhez hajolva, suttogta:

— Lehet, hogy egy mindenre elszánt cinkos áll előttünk, aki eladja a büntársai titkát.

A kékszemüveges férfi, anélkül, hogy fejét félrefordította volna, siri hangon felkiáltott:

— Ez az ur csupa ostobaságokat fecsegt! Olyan a külsőm, mint egy cinkosé? Ismétlem, hogy fáradhatatlan utazó vagyok...

Az újságíró barátságos közbelépésére lecsillapult Bazilius elleni haragja, s mihelyt megkapta a pénzt, egy jelekkel teleírt papírlapot adott át nekik, amely így festett:

Lázasan előkeresték a rejtélyes papírdarabkát, hogy összehasonlítsák a kékszemüveges férfi ábécéjével.

— Valóban! Meggyeznek a jelek! Lássuk csak! Az „a” ennek a középen keresztűhúzott körnek felel meg. A „t” ez az áthurkolt karika... könnyű kibetűzni...

— Ez aztán a lelet!...

— De önöknek mégis nehéz lenne kibetűzni...

— Hogy-hogy?

— Nézzék csak: a papír fordítva van teleírva. Alulról fölfelé s jobbról-balra kell olvasni, mint az arab írást. Különös, mi? Ugy látszik, azoknak, akik írták, igen nagyon érdekükben állhatott, hogy minél jobban összezavarják titkos írásuk kulcsát. Hehe! De nem számítottak a fáradhatatlan utazóra...

E szavakra mindkét barát nekiesett a fáradhatatlan utazónak s egyszerre kiáltották bele még a föld mélyéből jövő morajlásokat is meghalló, érzékeny fülébe:

— Ön már biztosan kibetűzte az egészet! Mondja meg, mi van e titokzatos levélben?!

— Világos eset! A rejtélyes papírlapon ez áll:

„TIZENKETTŐKOR A HÉT PÚPOS TORNIABAN.”

(Folyt. köv.)

MOZI

— Glória Swanson játsza az Apolló mozgó legújabb slágerfilmjének, a „Botrány Palm Beach”-ben filmnek a főszerepét. A film maga egy mindvégig mulatságos, helyzetkomikumtól hemzsegető történetet tárgyal, amelyhez keretül az amerikaiak kedvenc fürdőhelye, Palm Beach szolgál a maga gyönyörű fekvésével és amerikai méreteivel, s mindennek közepében Glória Swanson van, aki elragadó bájjal, élénk temperamentumával és tökéletes színjátszásával valósággal magával ragadja a közönséget.

— Megtanulhat charlestonozni két óra alatt a Dorian-Filmszínházban, ahol a műsoron levő „13-as bérkocsi” című filmben Lily Damita, a színpadon pedig Jolanda Dragos és Peter Sarters charlestont mutatnak be. A Kertész Mihály rendezésében készült film érdekes és eredeti meséjével, gyönyörű párisi felvételeivel, új technikai trükkjeivel és Lily Damita bájos játékával kivétel nélkül minden nézőben kellemes hatást vált ki. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Fredett angol férfi kabátok, vetch ungar és Glück cégénél, Sas-passage

EDELMANN HÉDI

női divalozalonja Rimandóczy-utca 12.

„DAMA”

Legújabb modellek szerint készült elegáns estélyi és utcai ruhákat

Céradamaszi étkező- és kávéskészletek dus választékban LEITNER MÁRTON RT-nál.

Női kabátok

legolcsóbban

Weber, Model-Áruház

Vlahuta (Szeni János)-utca 6. sz.

Vásznak, damasztárak kész paplanok beszerezhetők Ungar és Glück cégénél, Sas-passage.

Angol-szövet raktár

Urakat izléssel és elegánsan öltöztet

Hackmayer

angol szabó-cég

Avram Iancu (Kossuth)-u. 2.

Szolid árak

Menyasszonyi kelengyékhez vásznak, chiffonok, batistok gyári lerakata olcsó árakhoz LEITNER MARTON RT-nál.

Német, francia, angol

orvosi folyóiratait

LEPAGE-nál CLUJ (Kolozsvár) most rendelje meg, ha rendes szállítást biztosítani akarja — Kérjen jegyzéket

Eredeti kiadói árak!

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

A filharmonikusok második koncertje

A filharmonikusok tegnapi hangversenyüket Mendelssohn gyönyörű „Hebridák” c. nyitányának jól előkészített előadásával nyitották meg. Második számuk Mozart „Jupiter”-szimfóniáját kaptuk. Azután Saint-Saëns „Holtak tánca” c. szimfonikus poémája következett. Liszt Ferenc Saint-Saënst a saját korabeli zenekari komponisták legszelleme-sebbjének nyilvánította. A mester pompás eklektikus volt, ki Mendelssohn szimfonikus stílusát éppen oly hidegvérrel utánozta, mint Liszt szimfonikus poémáinak irálymodorát és ki igazi zsonglörként való-sággal játszott a zenei nyelvvel, ki hamisítatlan francia esprit-vel mindenféle könnyen győzött. A „Holtak tancában” — az első pultnál ülő — hangversenymesternő kiválóan excellált. Zárószámként a hamburgi Brecher karmester által tulterhelten meghangsze-reft Schubert-féle „Marsche militair”-t hallottuk. Schubert-nek 16 — eredetileg 4 kézre írt — indulója van azonfelül még 3 katonai indulója. Ezeknek egyikét — a tegnap előadottat — a világhírű Liszt-növendék, s nagy Wagner rajongó Tausig koncertáns zongorapiéce-nek is átírta.

A mindig kitűnő Vomácska karnagy mind a négy elő-adott művet a nála elejétől fogva megszokott mügonddal ta-nította be s imponáló körülte-kintéssel dirigálta. A filhar-mónikusok buzgó gárdája az egész est folyamán derekas, mindvégig dicséretes mun-kát végeztek.

— Julis, — mondja a házi-asszony cselédjének, — ma ugyan kimenőd van, de jobb szeretném, ha itthonmaradnál, mert egy kis házi táncmulatság lesz nálunk.

— Szivesen, Nagyságos Asszony, — feleli Julis, — én is jobban szeretek táncolni, mint sétálni.

Telefon: 458

Ne kótya-vetyélje
el holmiját!

Sokkal jobb árat kap
érte, ha a

Nagyvárad Estilap

apróhirdetéseit között
kinálja eladásra.

Telefon: 458

Mi újság?

24 óra váradi árfolyamai

	kedd				Ma	
	272 1/2-es nyitás után		270-es zárót után		nyitás előtt	
Pengő	Áru	Pénz	Áru	Pénz	Áru	Pénz
Dollár	3380	34	3370	3385	3365	3380
Cseh korona	192 1/2	193	192	192 1/2	192 1/2	192 1/2
Svájci frank	572	575	570	574	570	572
Osztrák shilling	3730	3740	3725	3735	3795	3730
Francia frank	2720	2730	2710	2725	2710	2720
Angol font	770	765	770	775	765	770
Olasz lira	936	940	934	938	932	936
	835	840	832	835	825	835

* **Nagyvárad tartalékos tisztek bálja.** A tartalékos tisztek országos egyesületének bi-harmegyei szekciója szombaton, f. évi január hó 15-én este 9 órakor a Kereskedelmi Csarnok helyiségében nagy táncestélyt rendez. Az estély célja elsősorban az, hogy a tartalékos tisztek, és pedig különösen a románok és a kisebbségek közt ismeretségi kapcsolatokat teremtsen. Családi belépő-jegyek kaphatók. Roman Romulusznál, a Banca Nationala helybeli fiókjának pénztárosánál.

* **Főúri esküvő.** Rudolf von Jannevein százados és Lilly v. Wallenberg görögkisasszony csütörtökön tartják esküvőjüket a Heiman Szinkörben Harry Liedtke és Olga Tschelchowa közbenjöttével.

* **Dr Soós István előadása az Iparos Körben.** Az Ipartestület tagjai között az ismeretek terjesztése végett előadások tartását határozta el. Az első előadást vasárnap délelőtt 11 órakor dr Soós István ügyvéd, a város állandó választmányának tagja fogja tartani az iparosokat lépten-nyomon érintő közigazgatási törvény és rendeletekről.

* **Rongyos bál a Munkás Otthonban.** A bőripari munkások rendezésében folyó hó 15-én, szombaton este 9 órakor lesz megtartva a szezon legerősebb és legmulatságosabb bálja. A program bővelkedni fog kacagtatóbbnál-kacagtatóbb jelenetekben. Bár a rendezőség eleve gondoskodott a mulatságos jelmezes figurák tarka sokaságáról, s külön díjat tűzött ki, a legrongyosabb, valamint a legerősebb jelmezben megjel-nő számára, — a jelmez nem kötelező.

* **Magánfeleket nem fogad a prefektus.** Jacob József prefektus a mai naptól kezdve hivatalos elfoglaltságára tekintettel magánfeleket nem fogad. A magánfelek fogadtatását Filip Joan alispán eszközli mindennap délelőtt 11 s 1 óra közt.

* **Egy ismert váradi kereskedő halála.** Ismét kevesebb lett eggyel. A régi, szorgalmas, törekvő kereskedővilágnak közbecsülésben álló alakja tűnt el csöndesen tegnap. Hevesi Sándor Str. Nic. Iorga (Zöld-utcai) Párisi nagyáruház megalapítója 70 esztendősen korában, hosszas szenvedés után elhunyt. A patricius kereskedő mintaképe volt Hevesi Sándor, aki egész életén keresztül küzdött, fáradozott a maga és családja boldogulásáért. A konjunktúra sokakat juttatott hatalmas vagyonhoz, de Hevesi Sándort sohasem vakította el a pénz utáni vágyakozás. Megmaradt a maga egyszerűségében tetőtől talpig kereskedőnek. Már huzamosabb idő óta betegeskedett és aggódo családja mindent elkövetett megmentésére. A leghíresebb orvostanárokat hívták meg betegágyához, de legyőn-gült szervezete már nem tudott megbirkózni a romboló kórral. Tegnap este meghalt. Két gyermeke, Hevesi Nándor kereskedő és dr Hevesi Béla orvos gyászolják. Temetése ma, szerdán délután 3 órakor lesz a Saguna (Kapucinus-utca) 17. sz. alatti gyász-házból. A végtisztességen a nagyváradi Kereskedelmi Csarnok testületileg képviselteti magát.

x Hó és sarcipő javítása
Grósz, Nagy Sándor-u. 14.

Január
13

csütörtök

14

péntek és

16

vasárnap

ENESCU

világhírű hegedű-
művész hangverse-
nyeire a helyi árak

Zsöllye 178 Lei

Körszék 143, 95,
72 Lei

az emeleten 95 és
72 Lei

Jegyek

a Hegedűs Hirlapirodában

* **Halálozás.** Sulyos csapás érte Mayor József kollegánkat, a régi magyar vidéki újságíró egyik harcos vezetőjét. Édesanyja, Mayor Imréné e hó 6-án sok évi sulyos betegség és hosszas, fájdalmas halálvivódás után 74 éves korában elhunyt. A köztisztvisletben álló uriaszonyt nagy részvét mellett helyezték örök pihenőre.

Csákó és kalap

* **Nem takarítják a járdákat.** A rendőrprefektúra már nem egy ízben intézett felhívást a háztulajdonosokhoz és kereskedőkhöz, hogy az előttük lévő járdát, különösen havazás esetén takarítsák le. A felhívásnak természetesen nem volt meg a kellő foganata és a rendőrbíróság több, mint kétszáz esetben indított eljárást ilyen kihágás címén.

* **Február 6-án lesz a Kath. bál.** Nívós műsor, mely meglepetést fog kelteni. Belépő díj 40 és 30 lei. Ülőhelyek számozottak, azért ajánlatos azt minél előbb megváltani a népszövetségi Hanga főutcai üzletében.

x Thea von Harbou Metropolis, érdeklészítő, szenzációs német regény, ára 300 L. Kapható a Hegedűs Hirlapirodában.

x UTAZIK külföldre? Vízumot vegyen a Hegedűs Hirlapirodában.

Lineoleumok futó és abgapaszt szőnyegek, ágycarnitúrák, hentes-takarók LEITNER MARTON Rt-nél

Olcsó
műbutorok
részleteire is

Rimanóczy műbutor és parketfgyár Rt.

3357 Str. 20 Aprilie 9. (volt Kolozsvári)-u. 117.

Erdélyi írók nagy estélye

Az Erdélyi írók Helikon-est-je pénteken 9 órakor kezdődik a Vigadó kistermében. A műsoron szerepelnek:

Kisbán (Bánffy) Miklós gróf
Kemény János br.
Ligeti Ernő
Áprily Lajos
Kuncz Aladár
Kós Károly
Szentimrei Jenő.

Jegyeket 200, 100, 60 és 40 leles árban a Hegedűs Hírlap-iroda árusít. A Szépműves Céh tagjainak 25 százalékos kedvezmény fenntartva.

Ki lesz az ortodox zsidó hitközség új elnöke

Nussbaum Sámuel hitközségi elnök lemondása folytán a hitközség különböző frakciói napok óta tanácskoznak, mivel töltse be a megüresedett elnöki széket.

Értesülésünk szerint a napok óta folyó tanácskozások eredményre vezettek és a különböző pártok megállapodtak abban, hogy a díszes állásra Freund Hermann jelöl, akinek megválasztása előreláthatólag egyhangúan fog megtörténni.

Meghalt az érsemjéni késeles áldozata

Tizenhét késszurástól vérezve szállították be tegnap délután a kórházba Lőrincz Sándor 25 éves érsemjéni lakost. A szerencsétlen fiatal embert barátai szurkálták össze.

A kórházban azonnal ápolás alá vették az összeszurkált embert, aki azonban a nagy vérvesztés következtében meghalt.

A csendőrség letartóztatta a késeles legényeket, akik ellen az ügyészség gyilkosság címén eljárást indít.

Átkisérték az ügyészségre a Heisler-szállító cég sikkasztással vádolt igazgatóját

A Heisler-szállító cég igazgatójának ügyében — akit tudvalevően csalás és sikkasztás gyanúja miatt tartóztatott le a rendőrség — ma délelőtt befejezték a nyomozást. A gyanúsítottat és az aktákat Borodi György komiszár még ma délelőtt folyamán átteszi az ügyészségre.

A rendőrségen tett vallomásaiban Antal Andor beismeri, hogy

Ha a térkép szerint követjük az utját, úgy vonul fel, nyugatról keletre, mint valami hódító hadsereg. Eleinte csak dél-nyugat Európából érkeztek riasztó hírek, majd lassanként egész Franciaország megremegett a pusztításaitól. Svájcot ugyiszólván egy nap alatt vette be és félelmetes zászlaját most már Németország szívében lobogtatja.

A spanyol, ez a félelmetes, ismeretlen és ellenállhatatlan ellenség hatalmas erővel támadt fel és szisztematikus módon majdnem rendszeresen nyomul előre. A külföldi lapok valósággal alarmirozzák a lakosságot, de senki sem tudja, miképpen kellene védekezni ellene.

Bennünket napról-napra jobban izgat ez a félelmetes járvány, mert ugylátszik, a nód.tás iránya felénk vezet.

Ebben a pillanatban még nincs veszély.

A járvány Ausztria határában állott meg, sem Ausztriában, sem Magyarországon még egyetlen halálozás sem történt. De mind a két államban óriási erőfeszítéseket tesznek a bekövetkező veszedelem megelőzésére. Külön járványkórházakat állítanak fel, szakemberekből álló járványbizottságokat alakítanak, a fertőzött országokból érkező idegeneket megfigyelés alá veszik és előkészülnek arra, hogy minden emberileg lehetőleg megteszzen a járvány behurcolásának leküzdésére.

Sajnos, szakértő orvosok véleménye szerint ez a járvány annál súlyosabb, mert nemcsak az okát

és gyógyításának módját nem ismerik, hanem még a preventív intézkedésekkel sincsenek tisztában. Minden egyén ugyiszólván a maga erejére van utalva és

mindenkinek saját magára kell vigyáznia,

hogy ellenálló képességét fokozza és szervezete mindenféle fertőzés ellen védje. Óvakodni kell különösen a meghűléstől, kerülni kell a rosszlevegőjű és zsufolt helyiségeket és edzeni kell a szervezetet.

Az a babona, hogy az alkohol legyőzi a spanyolt, talán a legkárosabb tévhit, amely a tudatlan nép körében elterjedt. Középkori járványok idején ugyanebben hit-

tek és a modern tudomány mutatja ki, hogy

az alkohol mindenképpen inkább elősegíti a járványt,

mert legyöngíti a szervezetet és lefokozza az ellenállási képességet.

A Népszövetség központi irodája a mai naptól fogva pontosan közölni fogja a járvány terjedésének irányát, a megbetegedések számát és azokat a vedelni intézkedéseket, amelyeket a különböző államok életbe léptettek. Kétségtelenül minden állam követni fogja a népszövetségi iroda utasításait, mert csak együttes és nemzetközi erővel lehet fellépni Európa réme ellen.

A rossz anyós miatt felvágta ereit Egy kocsigyártó segéd tragédiája

— Saját tudósítónktól —

Tegnap este 9 órakor a Str. Barnutiu (Damjanich-utca) 5. számú ház előtt Bay Ferenc kocsigyártó segéd felvágta ereit s az összeesett embert a mentők a kórházba szállították. A kórházban ápolás alá vették Bay Ferencet, akinek állapota a nagy vérvesztés miatt súlyos, de nem életveszélyes.

Az öngyilkosságot családi békétlenségek idézték fel. — Bay Ferenc két év előtt házassodott, Ács Mihályné jómódú piaci árusnő leányát vette feleségül. Az anyós azonban rendkívül szűkkeblűnek mutatko-

zott, semmivel sem segítette a kis családot, annak ellenére, hogy már egy másfél éves unoka is gügyögött Bay Ferenc házában. A kocsigyártó segéd a fősvény anyós miatt sokszor összeküldömbözött feleségével s ezelőtt egy hónappal elköltözött hazulról.

Az elhagyott asszonyt s kis gyermekét özvegy Gyengéné vette gondozásba, adott nekik lakást és kosztot, mert Ácsné tovább sem akart sorsukkal törődni semmit.

Bay Ferenc tegnap egy kissé illuminált állapotban megjelent feleségénél Str. Barnutiu (Damjanich-utcai) lakásában, akivel kibékült. Együtt beszéltek újra meg a jövőt, amely elé fenyegető akadályként tornyosult, hogy Bayt kitétték régi lakásából, nem volt, hogy hová költözzenek. Ez keserítette el annyira, hogy kiment a ház elé, ahol felvágta az ereit.

Hatalmas sugárban szökkeni elő a vér és vörösre festette a havat.

Az öngyilkosságot Gerdán Ferenc cipészsegéd vette észre, aki fellármázta a házat.

Amíg Bay Ferenc össze nem esett, folyton ezt kiabálta:

— Csak a gyermekem sainálom! Az öregasszony miatt kell meghalnom!

A szerencsétlen kocsigyártó, ha csak komplikációk nem lépnek fel, rövidesen felépül.

A mai zürichi nyitás

BUKAREST 27250

BERLIN . . . 12315 PARIS 205750
NEW-YORK 51875 PRAGA 153450
LONDON . . 251650 B. PEST 90.60
BECS . . . 7307 MILANO 2235

Egy volt belügyminiszter az új sajtótörvény ellen

Bukaresti tudósítónk táviratozza: Constantin Argetoianu, aki évekként ezelőtt az Averescu-pártnak, az elnöklő tábornok és Goga Oktávián után kétségtelesen legsúlyosabb egyénisége volt és aki most ellenzéki van, a ké-

szülő sajtótörvény-javaslatról a következőképpen nyilatkozott a bukaresti lapoknak:

— Van néhány kérdés, például a polgároknak a törvény előtt való egyenlősége, azután a poligámia, aztán a sajtó szabadsága és még egy-kettő, amelyeket szociális szempontból a múlt században véglegesen megvilágítottak. Ezeket a kérdéseket most már sehol sem vitatják.

— A sajtószabadságot egyes országokban magasabb szempontok ürügye alatt még meg-megsértik, de az elvet magát kétségbe nem vonják. Szomorú volna, ha nálunk most vita tárgyává tennének egy olyan problémát, amelyet az egész világ megoldott már.

Miután a felelősség elvét hangsúlyozta Argetoianu, kijelentette, hogy azok az elvek, amelyeket a sajtóra vonatkozóan az alkotmány lefektetett, tökéletesen legendák. Nincs tehát szükség — ugymond — külön sajtótörvényre.

13. 14. 16. ENESCU világhírű hegedűművész hangversenye

Minden háztartás számára

nélkülözhetetlenek a következő olcsó füzetek:

Ullstein Sonderhefte

Wie bleibe ich jung und schön?
Iss gut und bleibe schlank
Kartoffelgerichte-wahre Gedichte
Warme Süßspeisen
Kalte Süßspeisen
Kalte Kuchen
Tomaten
Kuchen und Torten
Bäckereien und Leckereien
Deikate Salate
Vom Obsteinmachen
Eierspeisen auf hundert Weisen
Wild und Geflügel
Bowlen und Pütsche
Wenn Besuch kommt
Altes aus Wolle
Bestickte Damenwäsche
Tücher und Tasche
Weisse Stickereien
Neue Kreuzstichmuster
Kreuzworträtselheft
Lampenschirme und Teewärmer
Tippen und Gobelin
Knüpf Arbeiten
Filet Bücher (4-féle)
Häkel Arbeiten (3-féle)
Kelim (2-féle)
Kochbücher (6-féle)

Kapható

a Hegedüs Hirlapirodában

Sürgösen, olcsón eladók

háló, ebédlő, konyha, előszoba butorok, gardero, könyvszekrény, íróasztal, fotel, hajlított székek, fehér ágy, vasmosdó, kályha-ellenző, virágállvány, állólámpa, hencser, sodrony, matrac több mindenféle butorok. Minden darab külön is eladva lesz.

I. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 10.

Tűzfőző jártas megbízható **tisztviselőket** keres részlet bevezetésére 5-7000 lei keresettel.

Jelentkezések délután 4-6-ig

Jeney gőzfűtő

Sánc-utca 16. sz. alatti telephén

3233

Perzsaszőnyegek és fonalak

legolcsóbb bevásárlási forrása

SZÉKELY-nél

3238

Royallal szemben.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó, 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig) 40 lei. Állástkeresőknek 50 % engedmény. »Cim a kiadóban« jelezésér külön 10 lei fizetendő. Címek után érdeklődők jegyezzék fel a hirdetés mellett álló kis számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arra

A „Nagyvárad Estilap” apróhirdetéseit mindennap kiragasztjuk a városi hirdetési oszlopokon és táblákon

LEVELEZÉS

Megérkezett a

95

leles

gramofon-lemez

a Hegedüs Hirlapirodába.

Remek táncdarabok

Óriási választék

OLYAN kellemes minden tekintetben uriember barátságát keresem (ki anyagilag támogatna). Akinek magas sekete disztíngált harmincas uriaszony a zsanere. Hátha sikerül jelégere a Hegedüs hirlapirodába. 349

MELYIK komoly intelligens fiú szórakoztatna unatkozó urilányt. „Eszmesere” jelégere a Hegedüs hirlapirodába. 364

CSINOS, barna leány feltétlenül diszkrét uriember barátságát keresi, ki szerényen támogatna. Levelet „Remény” jelégere a Hegedüs hirlapirodába. 363

LAKÁS

ÜZLETHELYISÉG a Vitéz Mihály (Nagypiac) téren forgalmas helyen kiadó. Cim: Oroszlán gyógytár, Vitéz Mihály (Nagypiac) tér 14. 295

EGYSZOBAS, konyhás lakás központban, lépéssel átadó. — Alexandri (Teleki) utca 41. bodegában. — Ugyanott egy antik képkeret eladó. 358

KIADÓ bolti helyiség és 2 szuterinszoba. Cosbuc (Szalárdi) utca 9. szám. 359

ALKALMAZÁS

AZ összes kereskedelmi szakmákban jártas vagyok, bármilyen állást keresek (elrusító, kihordó, raktárnok, pénzbeszedő stb.) kétszázezer lei biztosítékkal. Cimet „Nagymunkaerő” jelégere a Hegedüs hirlapirodába. 342

KERESEK kassza kezeléshez és elrusításhoz értő intelligens hölgyet 30 000 lei kaucióval. Cim a kiadóban. 353

FODRASZ segéd, jó munkás azonnal felvétetik. Bajtaj, Tace Ionescu (Körös) utca. 347

FEHÉRNEMŰ szalonba perfect munkaerőt keresek, ki szabni is tud. Cim Hegedüs hirlapirodában. 355

ÉJJELI őrnök, boltiszolgának vagy ehhez hasonló alkalmazást vállal Kiss Sándor, Pogány telepen Misik Tivadarnál 360

ASZTALOS tanuló feivétetik. Jon Ghica (Páris) utca 2. Száraz Miklósnál. 356

ADÁS-VÉTEL

KORCSOLYA, egészen új nikkelezett, kerek orru 27-30-ig szabályozható, olcsón eladó. Megtekinthető a Hegedüs hirlapirodában. 352

ÜZLETBERENDEZÉS irattárnak is alkalmas, olcsón eladó. — Cim a kiadóban. 361

VARRÓGÉPEK, endlízó, harsnyastoppoló, himző készülékkel és ingyen tanítással, észlőre olcsón kaphatók Kalendánál. Ügy-nököket díjazok. 354

INGATLAN

HAZHELYEK Wilson (Füzes) utca folytatásában nagyon kedvező részletfizetésre 25.000 leitől kaphatók. Topsál Vilmos, Strada Averescu (a Bulv. Reg. Ferdinand és a Pereces-utcat összekötő új utcában.) 2766

KÜLÖNFÉLÉK

KÉZIMUNKÁZIK Ön? Nézze meg a Tünderujjakat, rengeteg ötletet, mintát kap 30 leiert. Kaphatók a Hegedüs hirlapirodában. 357

ELVESZETT szombatban Rimánóczy-fürdőben vagy az újságíró klubban egy pénztárcaszerű irattáska. Megtaláló 500 lei jutalmat kap a Hegedüs hirlapirodában. 362

Relief, gobelin és kelimfestést vállalom. Szablonpapír nagy választékban Str. Caragiale (Nyádia-u.) 8. sz. alatt szemben a kapuval.

Hirdetmény

Alulírott csődtömeggondnok közhirre teszi, hogy a vb. Galvani csődtömegéhez tartozó 1 drb. automobil és alkatrészei, 1 drb. irógép, 1 drb. fiakker és galvanizáló felszerelések 185.000 lei kikiáltási árban zárt ajánlat útján folyó hó 18-án d. e. 10 órakor el fognak adatni.

A zárt ajánlatot a 10 százalékos bántópenzzel együtt f. hó 10-ig dr Kabos Béla ügyvéd irodájában kell beadni, a választmány az ajánlatok feletti szabadon határoz, amennyiben azt el nem fogadja, nyomban utána nyilvános árverést tart, amikor a fenti ingókat esetleg bécsáron alul is eladja.

A fenti ingóságok alulírott tömeggondnok közbenjöttével minden nap délután 5-6-ig megtekinthetők.

Dr Ciacian Virgil,
csődtömeggondnok.

Fest. Tiszta
2 nap alatt
Kalinovcsán
a Sas alatti
Fos. 2779 Vasal

Esőernyő

legolcsóbb a készítőnél
Rosenberg Testvérek
Nic. Iorga (Zöldia-u.) 8. — Behuzás, javítás
gyorsan készül. 2457

Nagy alkalmi buliorvásár!

Háló- és ebédlőbutorok, szőnygek, antik dolgok, hajlított butorok, képek minden elfogadható árban előrusítottak 3072

Hartstein Jenő

butor- és szőnyegüzlet

Cuza Voda (Szacsavay)-utca 17. szám

Frenczel

Oradea, Viabuja-utca 44.

Telefon: 913.

Épület üvegezési vállalat

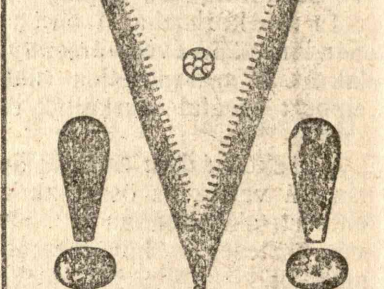
tábla- és fűtőüveg

nagyraktára

2932

SONNENFELD

Levélpapírok
Töltőtollak
Irodai
szerek

Mária királyné-tér 3. sz.

Mindenféle kotta-ujdonságok, szakkönyvek, a legújabb szépirodalmi könyvek, divatlapok, gyermek, kézimunka és fehérnemű divatlapok állandóan nagy választékban a Hegedüs Hirlapirodában.

Grammofont

kedvező fizetési feltételek mellett kap a

Hegedüs Hirlapirodában

Oradea, Bul. Reg. Ferd. 2.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.